

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน

นางสาวอภิญญา บุชบา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974 - 637 - 190 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHANGING ROLES OF POLITICAL IDEOLOGY OF VILLAGE SCOUTS

MISS APINYA BUSABA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1997

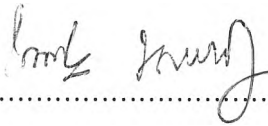
ISBN 974 - 637 - 190 - 8

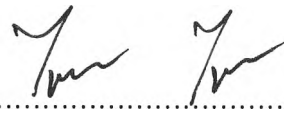
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน
โดย นางสาวอภิญญา นุชบา
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไซยันต์ ไชยพร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไซยันต์ ไชยพร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตชนารักษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อภิธานศัพท์ : การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน (CHANGING ROLES OF POLITICAL IDEOLOGY OF VILLAGE SCOUTS)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร, 130 หน้า. ISBN 974-637-190-8

การศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้านนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของอุดมการณ์ทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน ในช่วง 6 ตุลาคม 2519 และปี 2539 ว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

วิธีการศึกษาโดยการวิจัยเอกสาร, การวิจัยโดยการสัมภาษณ์ประธานลูกเสือชาวบ้าน และการกรอกแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ในแนวทางการเมืองของกลุ่มลูกเสือชาวบ้านในช่วงก่อน 6 ตุลาคม 2519 นั้นจะค่อนข้างสูง และมีการแสดงบทบาทของอุดมการณ์ในแนวทางด้านสังคมและเศรษฐกิจด้วย แต่จะน้อยกว่าบทบาทของอุดมการณ์ในแนวทางการเมือง

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ในแนวทางการเมืองของกลุ่มลูกเสือชาวบ้านในช่วง 6 ตุลาคม 2519 นั้นจะสูงมาก และจะไม่มีบทบาทของอุดมการณ์ในแนวทางสังคมและเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ในแนวทางการเมืองของกลุ่มลูกเสือชาวบ้านในช่วงปี 2539 นั้นจะไม่มีเลย แต่จะไปเน้นบทบาทของอุดมการณ์ในแนวทางสังคมจะสูงมาก และจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีลดลง และไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C731377 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: POLITICAL / IDEOLOGY / VILLAGE SCOUTS

APINYA BUSABA : CHANGING ROLES OF POLITICAL IDEOLOGY OF VILLAGE
SCOUTS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. CHAIYAN CHAIYAPORN, PH.D.
130 PP. ISBN 974-637-190-8

The study of the changing roles of village scouts' political ideology is aimed at understanding the evolving and changing of their political ideology.

The method of study consists of documentary research, interview of the president of the village scouts, and questionnaire.

The result of the research shows that the political ideology of the village scouts had slightly increased before October 6, 1976 with also some expression of social and economic ideologies with lesser regard than the political, but their political ideology was getting higher during the 6th of October 1976 event with no expression of social and economic aspects. But during 1996 it played almost no role. However, it turned to be active in social aspect with continuous increasing.

ภาควิชา..... GOVERNMENT
สาขาวิชา..... GOVERNMENT
ปีการศึกษา..... 1997

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี เพราะพระคุณของ ดร.ไชยยันต์ ไชยพร อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือดูแลควบคุมผู้ศึกษาเป็นอย่างดี แนวคิดส่วนหนึ่งที่เกิดจากท่านที่คอยแนะนำสั่งสอน และ 2 ท่านที่ผู้ศึกษาจะขาดกล่าวถึงเสียมิได้คือ รศ.ประหยัด หงษ์ทองคำ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.วิทยา สุจริตนารักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่คอยชี้แนะทางในการศึกษานี้ ทั้ง 2 ท่านจึงเสมือนส่วนหนึ่งของความสำเร็จในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ทวิพร บุญบา และครอบครัว ที่ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา รวมทั้งพี่ ๆ และเพื่อน ๆ โดยเฉพาะ พลตำรวจตรี ธงชัย จำสุวรรณ และ นายธนวัฒน์ ไพโรจน์กูร ที่ได้ช่วยเหลืองานต่าง ๆ และมีความห่วงใยปรารถนาดีต่อผู้ศึกษาทุกท่าน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสำเร็จมิได้หากไม่ได้ข้อมูลจาก พลตำรวจตรี สุเทพ สุขสงวน, พันตำรวจโท บุญรมย์ บุญประสิทธิ์, พันตำรวจโท ธรรงค์ วิมุขตานนท์, เจ้าหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน และประธานลูกเสือชาวบ้านทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาได้ไปสัมภาษณ์ และ/หรือ นำคำสัมภาษณ์มาเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิณฑบาตผู้ล่วงลับไปแล้ว ตลอดจนคุณครู อาจารย์ ของผู้ศึกษาทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
สภาพปัญหา.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	7
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	7
สมมุติฐานการศึกษา.....	7
ขอบเขตข้อจำกัดและวิธีการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
คำนิยามศัพท์.....	9
การนำเสนอผลการศึกษา.....	9
บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎี.....	10
แนวความคิดอุดมการณ์.....	11
ลักษณะสำคัญของอุดมการณ์.....	13
ความหมายของอุดมการณ์ทางการเมือง.....	15
ลักษณะสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมือง.....	17
มูลเหตุของการก่อรูปอุดมการณ์ทางการเมือง.....	22
อุดมการณ์คอมมิวนิสต์.....	23
อุดมการณ์เสรีนิยมประชาธิปไตย.....	25
อุดมการณ์สังคมนิยมประชาธิปไตย.....	31
สัมพันธภาพของอุดมการณ์ทางการเมือง.....	32

สารบัญ

	หน้า
การเปลี่ยนแปลงในอุดมการณ์ทางการเมือง.....	37
อุดมการณ์ทางการเมืองกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม.....	39
บทที่ 3 การก่อกำเนิดลูกเสือชาวบ้าน.....	47
การก่อเกิดลูกเสือชาวบ้านกับผลที่ตามมา.....	48
โครงสร้างการดำเนินการและการเดินรอยตามพระราชดำริ ของลูกเสือชาวบ้าน.....	49
การดำเนินงานของลูกเสือชาวบ้านเพื่อรับสนองโครงการตามพระราชดำริ	51
การดำเนินงานของลูกเสือชาวบ้านเพื่อพัฒนาพื้นฐานทางสังคม.....	52
บทบาททั่วไปและอุดมการณ์ของลูกเสือชาวบ้าน.....	53
อุดมการณ์และบทบาทในแนวทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน.....	55
อุดมการณ์และบทบาทในแนวทางการเมืองช่วงก่อน 6 ตุลาคม 2519	56
อุดมการณ์และบทบาทในแนวทางการเมืองช่วง 6 ตุลาคม 2519	57
อุดมการณ์และบทบาทในแนวทางการเมืองช่วงปี 2539.....	60
บทที่ 4 การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน.....	62
วิเคราะห์บทบาทอุดมการณ์ในแนวทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน ช่วงก่อน 6 ตุลาคม 2519.....	66
วิเคราะห์บทบาทอุดมการณ์ในแนวทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน ช่วง 6 ตุลาคม 2519.....	67
วิเคราะห์บทบาทอุดมการณ์ในแนวทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน ช่วงปี 2539.....	69
เปรียบเทียบบทบาทอุดมการณ์ในแนวทางการเมืองหลังปี 2519 ถึงปี 2539 มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงลดลงจากช่วงก่อน 6 ตุลาคม 2519 และ 6 ตุลาคม 2519.....	71
การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน.....	75

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	101
สรุปผลการศึกษา.....	103
ผลสรุปและข้อสังเกต.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	110
รายการอ้างอิง.....	113
ภาคผนวก ก	118
ภาคผนวก ข	126
ประวัติผู้เขียน.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเปลี่ยนแปลงบทบาทของอุดมการณ์ทางการเมืองของลูกเสือชาวบ้าน จำแนกตามลักษณะภูมิหลัง.....	76
2	การกระจายร้อยละและค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของลูกเสือชาวบ้าน เปรียบเทียบระหว่างก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กับปี 2539.....	78
3	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของลูกเสือชาวบ้านเปรียบเทียบระหว่าง ก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กับปี 2539 จำแนกตามเพศ.....	87
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของลูกเสือชาวบ้านเปรียบเทียบระหว่าง ก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กับปี 2539 จำแนกตามอายุ.....	90
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของลูกเสือชาวบ้านเปรียบเทียบระหว่าง ก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กับปี 2539 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	93
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของลูกเสือชาวบ้านเปรียบเทียบระหว่าง ก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กับปี 2539 จำแนกตามระยะเวลา การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน.....	96
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของลูกเสือชาวบ้านเปรียบเทียบระหว่าง ก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 กับปี 2539 จำแนกตามการมีตำแหน่ง ในกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน.....	99

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1	การจัดตั้งองค์กรบริหาร.....	65
--------------	-----------------------------	----